

Det var C. Berg, der stiftede disse Blade, og man tør vel sige, at C. Berg havde en moralsk Ret til at bruge dem, fordi han skabte dem. Helt anderledes bliver imidlertid Forholdet i det Øjeblik, et saadant Pressefideikommis begynder at gaa over paa andre Hænder ved Arv eller ved Salg. I saa Tilfælde kan det hælde, at Fideikommisset falder i Hænderne paa en Mand, som baade moralsk og intellektuelt, om jeg saa maa sige, kan bære det. Men det kan ogsaa hælde, at det falder i Hænderne paa en Mand, som hverken moralsk eller intellektuelt besidder saadanne Kvalifikationer, at han ud fra disse Hensyn er berettiget til at indehave den Magt, som en saadan Presse giver. Hvis det er formaalstjenligt, hvad det jo efter min Opfattelse er, at man fra Demokratiets Side overalt i Verden planmæssig vender sig imod de store Trustdannelser, saa er det dog vist endnu rigtigere, at Bladtrusten hører til de allerfarligste Sammenslutninger af den Karakter, naar det sker saaledes, at en Mand eller en enkelt Familie overtager efter store Former en Fabrikation af offentlig Mening, som vælter fra Fabrikken ud over det hele Land. Det er klart, at heri ligger Spiren til de allerstørste og de allerfarligste Misbrug. Med den Bergske Presse er Forholdet jo nu dette, at en hel Række af Blade her i Landet staar rede til at forsvare en hvilken som helst Handling eller Udtalelse, der fremkommer fra det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg), for saa vidt Handlingen eller Udtalelsen ikke rammes af den borgerlige Straffelov. Jeg skal ikke her tale om, hvilken Stilling saadanne Redaktører i et saadant Bladfideikommis faa; jeg skal ikke beskyldte de Bergske Redaktører for ikke at være i Besiddelse af Selvstændighed og ranke Nakker. Det kan godt være, at de besidde dem, men de pleje i hvert Fald pænt at følges ad een Vej. Vi kende det fra politiske Sammenkomster, vi kende det ikke mindst fra vore Bladsammenkomster. Der, hvor det ærede Medlem fra Frederikssund lægger sin Stemme, lægge samtlige hans Repræsentanter ogsaa deres Stemmer, og hvis endelig en af dem gjorde sig ud til Bens, vilde Følgen jo blot blive, at saa erstattedes han af en anden, som var villig til at gøre det, den første havde refuseret. Naar vi nu betænke, at det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg) nylig beklædte det vigtige og høje Embede som Indenrigsminister her i Landet, begribe vi, at Faren ved en saadan Ordning kan blive ganske overordentlig stor.

Vi havde altsaa indtil fornylig det Forhold, at en af Ministrene ejede personligt, raadede personligt over en meget omfattende Del af Regeringspressen. Vi befinde os her overfor en Tilstand, der indeholder en ren Karikatur af, hvad man forstaar ved en fri Presse, og som, hvad jeg sagde før, i sig indeholder Spiren til de allerstørste Misbrug. Det er maaske vanskeligt at sige, hvad der er den mest ideelle Ordning vedrørende Pressen. Jeg erkender, at det kan være overmaade heldigt, at der er Adgang for en enkelt Mand til i en given Situation i et Land at rejse et Blad — vi have set Eksempler paa det her i Landet — paa nye Ideer, som ere paa det nøjeste knyttede til hans hele Personlighed. Der kan ad den Vej indenfor et Lands Politik og indenfor et Lands Bladverden virkes en ganske overordentlig heldig Fornyelse. Men i Almindelighed tør jeg dog nok mene, at den Ordning, som til Eksempel vi indenfor den radikale Presse stræbe at fremme for vore Blades Vedkommende, den nemlig, at Befolkningen i den paagældende Egn selv ejer sit Blad, er den mest ideelle Ordning. Jeg vil raade de Herrer i Regeringspartiet til at have deres Opmærksomhed henvendt paa dette farlige Forhold, som de, for saa vidt de forholde sig tavse der overfor, ere med til at opretholde. Hvad mig angaar, da vil jeg være interesseret i at bryde dette Bladfideikommis, saa vidt det lader sig gøre. Vi fra vor Side have oprettet adskillige Blade rundt omkring i denne Presses Opland, Blade, hvis Fremgang og Vækst vi have overordentlig Glæde af. Jeg antager, at der desuden ad anden Vej vil blive gjort Forsøg paa at bryde dette Pressefideikommis. Jeg antager til Eksempel, at Befolkningen selv i mange af disse Egne i Landet en Dag vil vaagne til en Erkendelse af, at den Ordning, for hvilken de ere Genstand, er usømmelig, og derfor forlange de nu at faa Bladet udleveret. Jeg støtter dette bl. a. paa, hvad en Mand fortalte mig forleden Dag, at en saadan Bevægelse har været fremme, saa vidt jeg husker, var det i Egnen omkring Holstebro. Deroppe have de under den Bergske Presse sorterende Vælgere, for at tale i denne Presses egen Sprogbrug, været samlede og have drøftet Situationen og have forlangt at faa deres Blad udleveret. Hvis man en Dag i denne Sal fra nogen Side skulde rejse Kravet om en Lovgivning, der tog Sigte paa at afhjælpe det Misbrug, som her finder Sted, kunde man i hvert Fald ikke imødegaa en saadan Tanke med en